

Брюксел, 18 ноември 2022 г.
(OR. en)

14868/22

LIMITE

TELECOM 468
DIGIT 211
CYBER 372
COMPET 911
EDUC 389

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	14774/22
Относно:	Цифрови умения за цифровото десетилетие — Ориентационен дебат

Вече е ясно, че не всички европейци са напълно уверени при извършването на дейности онлайн и с цифрови устройства. Последното издание на индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото¹ показва, че едва **54% от възрастното население в Европа притежава основни цифрови умения**. Съществуват също така **значителни несъответствия** между различните държави членки, както и между различните сегменти на населението. Следователно, за да се гарантира, че цялото общество може да поеме по пътя към цифровата трансформация, от решаващо значение е да се гарантира, че **никой няма да бъде изоставен без подходящите цифрови умения**.

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>

В заключенията си от октомври 2021 г. Европейският съвет подчертава необходимостта да се постави акцент върху цифровите умения и образованието. В наскоро приетата политическа програма „Път към цифровото десетилетие“ са набелязани амбициозни цели, включително целта най-малко 80% от възрастните да имат **основни цифрови умения до 2030 г.**², а 20 млн. експерти по ИКТ да бъдат наети в ЕС с тенденция за постигане на баланс между половете. Структурираният диалог с държавите членки относно цифровото образование и умения, който също започна през 2022 г., има за цел да очертае текущите усилия в държавите членки, да се установят пропуските, ако има такива, и да се обединят сили на равнището на ЕС. Резултатите ще бъдат отразени в две предложения за **препоръка на Съвета** (едната относно факторите, способстващи за успешното цифрово образование, а другата относно предоставянето на цифрови умения в образованието и обучението), както и в стратегическите **пътни карти за цифровото десетилетие**, изготвени от държавите членки като принос към постигането на целите в областта на цифровите технологии за 2030 г., включително тези за цифровите умения. В речта си за състоянието на Съюза на 14 септември 2022 г. председателят Урсула фон дер Лайен предложи 2023 г. да бъде обявена за **Европейска година на уменията**. Комисията също така работи по академия за умения в областта на киберсигурността в рамките на работната си програма за 2023 г. и за укрепване на уменията, необходими за екосистемата на полупроводниците.

Невъзможно е да се осъществи **приобщаваща цифрова трансформация** без подходяща подкрепа за младите хора и без да се отговори на необходимостта от подкрепа за развитието на цифрови умения от **ранна възраст**. Всъщност равнището на цифровите умения на младите хора е по-високо в сравнение с това на цялото население. При пряко тестване обаче повече от 1/3 от учениците не притежават най-основното ниво на владене на цифрови умения. Освен това социално-икономическият произход, мигрантският статут и говореният у дома език оказват значително въздействие върху постиженията на учениците в областта на цифровите технологии³. Поради всички тези причини в резолюцията на Съвета относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението е определена **цел за равнището на цифровите умения на младите хора** и се призовава за действия за намаляване на дела на осмокласниците с ниска компютърна и информационна грамотност до под 15% до 2030 г.

² Тази цел е включена и в Плана за действие на Европейския стълб на социалните права.

³ <https://www.iea.nl/news-events/news/icils-2018-results> & <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2021/en/chapters/leaflet.html>

Ще се нуждаем от поэтапни промени, за да постигнем целите на цифровото десетилетие по отношение на **специалистите в областта на ИКТ**⁴ и да отговорим на нуждите в промишлените екосистеми, които разчитат в голяма степен на авангардни технологии като автомобилостроенето, авиокосмическата промишленост, електрониката, както и от критични технологии за всички сектори, като данните, киберсигурността и полупроводниците. Понастоящем в Европа има недостиг на около 200 000 експерти в областта на киберсигурността, докато ЕС се нуждае от по-голям резерв от такива специалисти, за да защити предприятията и обществените услуги в Европа и да проектира решенията на бъдещето в областта на киберсигурността⁵. В допълнение към този структурен недостиг на квалифициран персонал все още съществува трайна неравнопоставеност между половете: **само един от всеки петима специалисти в областта на ИКТ и висшисти в областта на ИКТ е жена**, което може да повлияе на начина, по който се разработват и внедряват цифрови решения. Поради това е изключително важно да се насърчават повече момичета и жени да започнат кариера в областта на технологиите, да се предоставят възможности за повишаване на квалификацията и преквалификация на работещото население, както и да се постигне **сближаване между половете** сред заетите в областта на ИКТ. Особено **принапредналите ИТ специалисти** съществуват различия вътре в държавите членки и помежду им по отношение на качеството и съдържанието на обучението или **признаването** на съществуващите умения, като по този начин се оказва въздействие върху **сертифицирането** и **взаимното признаване** на такива умения в държавите членки и между тях.

Налице е също голяма необходимост **специалистите в конкретни сектори да придобият задълбочени цифрови умения**, като например *лекарите*, които все повече разчитат на модерни цифрови технологии (напр. ИИ) за поставянето на по-точна диагноза или за обработването на данните на пациентите в електронни здравни досиета, или *земеделските стопани*, които използват усъвършенстван анализ на данни за оптимизиране на производствените процеси. Всъщност неотдавнашни изследвания показаха нарастващо търсене на **цифрови умения в нетехнологичните отрасли**⁶, както и факта, че търсенето на специалисти в конкретни сектори със задълбочени цифрови умения (т.е. т.нар. цифрови интегратори) всъщност надвишава търсенето на цифрови специалисти, при които цифровите технологии са в основата на работата⁷.

⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=ICT_specialists_-_statistics_on_hard-to-fill_vacancies_in_enterprises

⁵ Устойчива професия в областта на киберсигурността очертава пътя напред: (ISC) 2 ПРОУЧВАНЕ НА ЗАЕТИТЕ В ОБЛАСТТА НА КИБЕСИГУРНОСТТА (CYBERSECURITY WORKFORCE STUDY), 2021 г. (<https://www.isc2.org/-/media/ISC2/Research/2021/ISC2-Cybersecurity-Workforce-Study-2021.ashx>), стр. 25.

⁶ https://www.burning-glass.com/wp-content/uploads/2021/02/after_the_storm_recovery_jobs_executive_summary.pdf; https://www.bertelsmann-stiftung.de/fileadmin/files/user_upload/STUDIE_Burning_Glass_EN_FINAL.pdf;

⁷ <https://download.digitaldogme.dk/hubfs/Det%20digitale%20Kompetencebarometer%202020.pdf>

Освен това **нововъзникващите цифрови технологии** (напр. виртуална/добавена/разширена реалност или изкуствен интелект и данни) играят ключова роля за развитието на умения и обучението на специалисти. В това отношение равнището на цифровите умения на учителите и обучителите за правилно прилагане на тези технологии в контекста на ученето и обучението е един от ключовите фактори за успех, така че резултатите от ученето и обучението да бъдат повлияни положително.

Много инструменти могат да бъдат обединени за постигането на напредък към целите на цифровото десетилетие. Като част от **Механизма за възстановяване и устойчивост** например държавите членки са отделили над 28 милиарда евро за инвестиции за цифрово образование и умения, като предвиждат, наред с другото, реформи на учебните програми, възможности за повишаване на квалификацията и за преквалификация на учителите и обучителите, преподавателите и работната сила. Освен това няколко инструмента на ЕС за финансиране, включително **Европейският социален фонд плюс, програмите „Цифрова Европа“, „Хоризонт Европа“ и „Еразъм+“**, имат за цел да укрепят цифровия капацитет и уменията, необходими за тяхното внедряване, чрез изпробване, оценяване и разширяване на иновативни програми за образование и обучение и специализирани програми за обучение и образование в областта на цифровите технологии.

Няколко ключови инициативи, подкрепяни от Комисията, допринасят за европейските усилия, като например партньорството по линия на **новия пакт за умения** в цифровата екосистема, който има за цел да се даде възможност за повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците и да бъдат привлечени повече хора към цифровата промишленост. Платформата за цифрови умения и работни места действа като основен разпределителен център за информация относно цифровите умения в Европа. Тя е и дом на националните коалиции за умения и работни места в областта на цифровите технологии, които са партньорства с множество заинтересовани страни и предприемат действия в национален контекст. **Европейската седмица на програмирането** и Хакатонът в областта на цифровото образование са инициативи на равнище граждани, насочени към ангажиране на заинтересованите страни и популяризиране, наред с другото, на изчислителното мислене, програмирането и свързаните с тях цифрови умения.

Комисията постави началото и на поредица от инициативи в подкрепа на военновременна Украйна, като например разпределителния център на програма „Ново украинско училище“ (NUS)⁸, подкрепата за платформата EUtech4Ukraine Futurium⁹ и подписването през септември 2022 г. на споразумение за асоцииране на Украйна към програмата „Цифрова Европа“¹⁰. Тези инициативи допълват други текущи важни усилия в областта на цифровите умения, като например наскоро стартирания национален пилотен проект за ИТ поколение, който има за цел да осигури на 60 000 украинци висококачествено и безплатно образование в областта на ИТ¹¹.

Самите държави членки ръководят успешни инициативи и политики за развиване на цифровите умения и обучение на гражданите, така че те да се справят успешно в цифровата ера. Обменът на опит и на добри практики, както и сътрудничеството между държавите членки се ценят високо и се насърчават. Частният сектор и НПО също играят важна роля за повишаването на квалификацията и преквалификацията на физическите лица и предприятията. Продължаването на техните проекти заедно с публично-частното сътрудничество е от съществено значение за усвояването на цифровите умения и за постигането на целите на цифровото десетилетие.

Предвид необходимостта от повишаване на усилията, за да бъде гарантирано наличието на необходимите умения за гладка цифрова трансформация, министрите се приканват да обсъдят следните въпроси:

1. Предвид решаващото значение на основните умения сред работещото население, какви допълнителни действия за повишаване на квалификацията могат да бъдат предвидени? Какви мерки за повишаване на квалификацията могат да бъдат особено полезни за МСП?
2. Как можем да обединим усилията си, за да използваме най-добрите практики/добрия опит на държавите членки и да увеличим броя на **специалистите в областта на ИКТ** и броя на **специалистите в конкретни сектори**, които притежават задълбочени цифрови умения? Какви действия биха могли да се предвидят, за да се помогне на основните промишлени екосистеми, и по-специално на МСП, да привлекат таланти в областта на цифровите технологии?

⁸ <https://nushub.org/en/>; Разпределителният център NUS е инициатива, съфинансирана от Министерството на външните работи на Финландия и Европейската комисия с цел улесняване на достъпа до образователни ресурси (включително в областта на цифровите умения) в подкрепа на украинските бежанци и разселените учащи се, които все още се намират в Украйна.

⁹ <https://futurium.ec.europa.eu/en/digital-compass/eutech4ukraine>; Тази платформа, създадена по време на Цифровата асамблея през 2022 г., има за цел да обедини заинтересованите страни, да насърчи дискусиите и да послужи за споделяне на информация за нови мерки в подкрепа на украинските бежанци, дружества и правителства в областта на цифровите технологии.

¹⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/solidarity-ukraine-digital-europe-programme-open-ukraine-access-calls-funding>

¹¹ <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/ministry-digital-transformation-launches-large-scale-project-teach-it-specialities>; проектът се осъществява с подкрепата на Програмата на USAID за конкурентоспособна икономика и програма „Цифрова, приобщаваща, достъпна: подкрепа за цифровизацията на обществените услуги в Украйна“, изпълнявана от ПРООН в Украйна с финансовата подкрепа на Швеция.